

(das) Umgreifende u Jaspers

Jaspers si před sebe staví otázku po „bytí objímajícího“ (das Sein des Umgreifenden) (3326, Von der Wahrheit, S. 45nn.). Nečetl jsem vše, ale mám dojem, že si nikde nepostavil otázku po časovosti resp. eventuelním „časování“ onoho „objímajícího“. Nemůže přece být pochybností o tom, že jsme „objímání“ nejen prostorově, ale také časově: táhneme za sebou minulost (a minulost se nám také sama lepí na paty), a na druhé straně se nám při vší determinaci toho, co se naskýtá okolo nás a do čeho jsme postaveni, otvírá vždy do jisté míry nedeterminovaná, ale někdy žádoucí a jindy nám hrozící budoucnost. Už jen proto se musíme tázat po „ontologickém“ statutu minulosti a budoucnosti (event. bylosti a budosti): můžeme to, co už pominulo a „už není“, považovat v nějakém smyslu za „jsoucí“? A můžeme za „jsoucí“ považovat dokonce něco, co ještě nenastalo a tedy „ještě není“? Rozhodně nemůžeme to, co už není a co ještě není, považovat prostě za „nic“; je tedy ještě nějaká oblast či sféra mezi „ničím“, „nicotou“ na jedné straně a „jsoucím“ ve smyslu tradiční ontologie. Zdá se, že Jaspers má za to, že ono „objímající“ (das Umgreifende) náleží do této oblasti.

(Písek, 040426-1.)